

Tel mee met taal

(na ondertekening taalakkoord wordt foto ingevoegd)

Taalakkoord Regio Rivierenland 2018 – 2020

“Ongeveer anderhalf jaar geleden heb ik Addy voor het eerst ontmoet. Ze had zich aangemeld voor taallessen. Meteen ging ze fanatiek aan de slag op www.oefenen.nl en met de werkboeken van Lees en Schrijf. Ik leerde haar steeds beter kennen en ik kwam ook meer te weten over haar werk als toilet dame. Ze vertelde dat ze daar wel een boek over kon schrijven. En daarmee zijn we aan de slag gegaan. Iedere week werd er een nieuw verhaal geschreven. Ze bleek talent te hebben! Bij elk verhaal verscheen er wel een glimlach op mijn gezicht. Hier moeten we meer mee, dacht ik. Deze verhalen moeten worden gedeeld. Met diverse partijen, waaronder de gemeente West Maas en Waal, hebben we ervoor gezorgd dat Addy haar eigen magazine heeft gekregen. Voor mij als docente is het mooiste om te zien dat haar zelfvertrouwen enorm is gegroeid. Addy heeft een stap gezet om beter te leren lezen en schrijven. En dat is gelukt! Ik ben trots op haar!”

Marianne Herckenrath, taalhuisdocente Digi-Taalhuis West Maas en Waal

“Er gaat bijna geen middag voorbij zonder een onverwachte intake, een enthousiast verhaal of een vraag van een vrijwilliger. De matches, die tot nu toe zijn gemaakt tussen vrijwilligers en cursisten, zijn heel goed en koppels ervaren een klik. Er hangt een goede sfeer en de meest uiteenlopende mensen praten met elkaar, leren van elkaar en stimuleren elkaar!”

Welmoed Homan, Taalhuisdocente Digi-Taalhuis Geldermalsen

1. Achtergrond

In Nederland is 1 op de 9 inwoners laaggeletterd. Dit zijn in de regio Rivierenland ongeveer 155.000 mensen. Laaggeletterde werknemers hebben het vaak moeilijk op hun werk. Er zijn bijna geen banen meer waarbij lezen en schrijven niet nodig zijn. Onvoldoende taal- en digitale vaardigheden gaan vaak samen. Iedere werkzoekende heeft voldoende beheersing van deze basisvaardigheden nodig - lezen, schrijven en digivaardigheden - om weer aan het werk te komen.

Wat is laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid is een overkoepelende term voor mensen die grote moeite hebben met lezen, schrijven, rekenen en het begrijpen en toepassen van informatie. Zij beheersen niet het minimale niveau om volwaardig in de Nederlandse maatschappij te kunnen functioneren, eindniveau VMBO of niveau mbo 2/3. Laaggeletterden lezen en schrijven op het niveau waarmee een kind de basisschool hoort te verlaten, of

2. Uitgangspunten

In dit Taalakkoord staan duidelijke werkafspraken en taakverdelingen om de ambities van de bestaande bondgenootschappen uit te breiden en te verankeren. Dit Taalakkoord sluit aan bij het landelijke actieprogramma “Tel mee met Taal”¹.

Partijen zijn zich ervan bewust dat:

- Lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden basisvoorwaarden zijn voor elk individu om te kunnen functioneren in de samenleving en op de arbeidsmarkt, om goed en adequaat te kunnen (en durven) participeren en om zichzelf te kunnen ontwikkelen,
- De ontwikkelingen op de arbeidsmarkt vragen om participatie van groepen die nu nog min of meer aan de kant staan of dreigen aan de kant te komen te staan,
- Een geletterde beroepsbevolking essentieel is voor een goed functionerende economie, die voldoende kan concurreren en in kan spelen op toekomstige ontwikkelingen,
- Het terug dringen van laaggeletterdheid effect heeft op diverse leefgebieden: opvoeden, armoede, gezondheid en leefbaarheid. Integratie aanpak zorgt ervoor dat er verschillende aanliegroutes zijn om mensen te scholen. Dit beperkt uitsluiting en verlaagt kosten in de aanverwante leefgebieden.
- Het bestrijden van laaggeletterdheid impact heeft op de bedrijfsvoering van de eigen organisatie.

Partijen zetten zich in voor een duurzame samenwerking tussen organisaties die laaggeletterden herkennen, signaleren en doorverwijzen naar aanbieders van educatietrajecten en het bieden van een passend scholingsaanbod voor de doelgroepen. Dit Taalakkoord treedt in werking met ingang van 1 januari 2018 en loopt tot en met 31 december 2020. Tijdens de looptijd van het Taalakkoord kunnen nieuwe partijen zich aansluiten.

In verband met de vorming van de gemeente West Betuwe per 1 januari 2019 nemen de gemeenten Geldermalsen en Neerijnen alleen voor het jaar 2018 deel aan dit akkoord. Volgend jaar wordt gezien of de nieuwe gemeente West Betuwe aansluit.

3. Ambities en doelstellingen

Deelnemers aan dit Taalakkoord willen een duurzame visie op volwasseneducatie tot stand brengen en een daarbij behorende gezamenlijke aanpak op de thema's²:

¹ In bijlage 1 uitleg programma Tel mee met Taal

² In bijlage 1 uitleg thema's

- Preventie
- Werk en Inkomen/rondkomen
- Gezondheid
- Opvoeden

Om de inwoners zo goed mogelijk van dienst te zijn, is het belangrijk maatschappelijke vraagstukken in samenhang te bekijken en aan te pakken. Dit geldt ook voor de bestrijding van laaggeletterdheid en de bevordering van digitale vaardigheden. De samenwerking tussen scholen, kinderopvang en ouders wordt vergroot om taalachterstanden in gezinsverband aan te pakken.

Het Taalakkoord heeft dan ook als doelstelling:

- het thema laaggeletterdheid breed regionaal te agenderen;
- de bestaande infrastructuur te verstevigen: waar het gaat om herkennen, bespreekbaar maken en doorgeleiden van laaggeletterde inwoners;
- het aanbod waar wenselijk uit te breiden met thematisch non-formeel aanbod;
- het versterken van preventieve taalactiviteiten voor kinderen en hun ouders/ opvoeders om taalachterstanden te verminderen.

4. Afspraken

Alle concrete afspraken per organisatie zijn in concept opgenomen in bijlage 2: Inzet en aanpak deelnemende partijen Taalakkoord Regio Rivierenland. De geredigeerde en door alle partijen akkoord bevonden bijlage wordt op latere termijn als definitieve actielijst toegevoegd aan dit Taalakkoord.

Het Taalakkoord is geen statisch document. Organisaties die later willen aansluiten bij het Taalakkoord kunnen dit doen door concrete acties te melden aan de gemeente Tiel.

5. Monitoring

- Een regionale werkgroep zal de voortgang monitoren van de activiteiten die de verschillende keten partners uitvoeren. Deze werkgroep communiceert halfjaarlijks over voortgang en resultaten aan alle deelnemers van het Taalakkoord.
- In deze werkgroep hebben in ieder geval zitting: gemeenten, bibliotheek, RocRivor.

6. Financiën

Om gezamenlijke strategische doelen uit het Taalakkoord te realiseren kan een stimuleringsbijdrage worden aangevraagd. In de eerste helft van 2018 kan een aanvraag voor het betreffende jaar worden ingediend. RocRivor en Bibliotheek Rivierenland zijn hiervoor in principe penvoerder. Werkgevers kunnen zelf een bijdrage aanvragen om taalscholing aan werknemers aan te bieden.

7. Taalakkoord

Dit Taalakkoord voor de regio Rivierenland is het vervolg op het Convenant Bondgenootschap voor Geletterdheid Rivierenland dat eind 2017 afloopt. Waar in het convenant de intentie is uitgesproken, worden in dit regionaal Taalakkoord afspraken gemaakt over de inzet van betrokken partners die het akkoord mee ondertekenen.

Aldus overeengekomen te Tiel op 30 november 2017

Partijen:

- Bibliotheek Rivierenland, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw drs. Gaby Lafeber MBA, Directeur-Bestuurder
- Gemeente Buren, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw A.K. Benschop-van Eldik, wethouder
- Gemeente Culemborg, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer F. Sidali, wethouder
- Gemeente Geldermalsen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer N. Wiendels, wethouder
- Gemeente Maasdriel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door
- Gemeente Neder-Betuwe, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door
- Gemeente Neerijnen, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J. Andriesse, wethouder
- Gemeente Tiel, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer L. (Laurens) Verspuij, wethouder
- Gemeente West Maas en Waal, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer A.P.M. (Bert) van Swam, wethouder
- Gemeente Zaltbommel , te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer S. H. Buwalda, wethouder
- RocRivor, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door
- Stichting Lezen en Schrijven, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer Chérif Ait Abderrahman
- Andere deelnemende partijen worden uiterlijk 15 november toegevoegd.

Bijlage 1

Tel mee met Taal

Tel mee met Taal is een landelijk actieprogramma van de ministeries van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) dat is gericht op het voorkomen en bestrijden van laaggeletterdheid en het bevorderen van lezen, in aanvulling op het reguliere onderwijs. Hiermee ondersteunen de ministeries gemeenten, taalaanbieders, werkgevers, bibliotheken en maatschappelijke organisaties met instrumenten en methoden, kennis en expertise. Zo kunnen gemeenten hun wettelijke taken in het kader van voor- en vroegschoolse educatie (vve), volwasseneneducatie en bijstand beter uitvoeren. Daarnaast worden de kwaliteit en toegankelijkheid van het taalaanbod verbeterd en krijgen tienduizenden Nederlanders betere kansen op volwaardige maatschappelijke participatie en integratie. Met het landelijk actieprogramma worden tussen 2016 en 2018 de volgende doelen nagestreefd:

1. Tenminste 45.000 Nederlanders verbeteren hun taalbeheersing zodanig dat zij aantoonbaar beter scoren op taalbeheersing en maatschappelijke participatie, waaronder arbeidsdeelname.
2. 1 miljoen jonge kinderen tot en met de basisschoolleeftijd zijn bereikt met leesbevorderingsactiviteiten, zodat hun taalvaardigheid en leesplezier toenemen.

Om deze doelen te realiseren stellen de ministeries gezamenlijk € 18 miljoen per jaar beschikbaar om vijf actielijnen uit te voeren. Een van deze actielijnen is het sluiten van regionale Taalakkoorden. Gemeenten hebben een regierol in het opzetten en uitvoeren van deze Taalakkoorden.

Het programma Taal voor het Leven van de Stichting Lezen & Schrijven wordt gefinancierd vanuit Tel mee met Taal. Stichting Lezen & Schrijven ondersteunt gemeenten, taalaanbieders en vele andere organisaties op maat bij hun duurzame aanpak van laaggeletterdheid. De ondersteuning sluit aan op lokale en regionale initiatieven en verbindt en versterkt deze waar mogelijk.

Uitleg thema's

Ad 1 Preventie: leesbevorderingsactiviteiten voor kinderen en hun ouders

Preventie start bij de jonge doelgroep met alle leesbevorderingsactiviteiten die de bibliotheek in samenwerking met consultatiebureau, de kinderopvang, scholen en ouders/opvoeders organiseert. Hierbij is aandacht voor lokaal maatwerk.

Ad 2 Werk en Inkomen/rondkomen

Sinds 1 januari 2016 is Werkzaak Rivierenland actief. Negen gemeenten in Rivierenland, LANDER werk & participatie, het Werkgevers Adviespunt (WAPR) en UWV hebben hun krachten in deze nieuwe organisatie gebundeld. Werkzaak Rivierenland is de verbindende schakel tussen werkgevers en werkzoekenden in Rivierenland. De missie van werkzaak Rivierenland is: Talent werkt voor Rivierenland. Meer mensen aan het werk, op basis van hun kwaliteiten, daar zet Werkzaak Rivierenland zich voor in. Werkzaak Rivierenland gaat ook aan de slag met de aanpak van laaggeletterdheid binnen de eigen organisatie.

Onder dit thema valt ook het thema Geld (Schulden/Armoede) Dit is een belangrijk speerpunt van de gemeenten in de regio (vroegsignalering) en bij Stichting Lezen & Schrijven.

Ad 3 Gezondheid

In Rivierenland heeft iedere gemeente zijn eigen gezondheidsmakelaar van GGD Gelderland-Zuid. Naast kennis en ervaring in het vormgeven van preventie, kent deze makelaar het werkgebied goed. Hij/zij heeft zicht op de lokale gezondheidsproblemen, wensen, behoeften én mogelijkheden van bewoners en professionals. De gezondheidsmakelaars zijn ook vaak betrokken bij de lokale taalsamenwerkingen in Rivierenland, zoals in Geldermalsen, West Maas en Waal, Buren en de Bommelerwaard. Een belangrijke taak van de gezondheidsmakelaar is het leggen van verbanden tussen partijen. Zo besteedt de ene gezondheidsmakelaar aandacht aan laaggeletterdheid binnen een lokaal geriatriesch netwerk, een ander organiseert een workshop

herkennen van laaggeletterdheid voor zorgprofessionals. Zo zijn de gezondheidsmakelaars een onmisbare schakel geworden in de strijd tegen laaggeletterdheid.

Ad4 Opvoeden

Om kinderen kansrijk op te laten groeien is het belangrijk dat hun ouders over basisvaardigheden beschikken. Als ouders laaggeletterd zijn, beschikken ze over onvoldoende basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden en kunnen ze hun kinderen dus onvoldoende ondersteunen op deze basisvaardigheden. Willen we kinderen kansrijk laten opgroeien dan moet binnen het domein opvoeden (sociaal domein) aandacht zijn voor het ondersteunen van ouders met laaggeletterdheid, zodat zij in staat zijn hun kinderen voldoende te ondersteunen. Andere basisvaardigheden die van belang zijn, zijn opvoedvaardigheden als grenzen stellen en motiveren.

Bijlage 2 Inzet en aanpak deelnemende partijen Taalakkoord Regio Rivierenland

Bibliotheek Rivierenland

Bibliotheek Rivierenland levert een bijdrage aan gelijke kansen, persoonlijke ontwikkeling, mee (blijven) doen in de samenleving voor iedereen en sociale cohesie in Rivierenland. Ongeacht leeftijd, kleur, achtergrond, opleiding of levensovertuiging. Dat doet de bibliotheek onder andere door het toerusten van kinderen en volwassenen met voldoende taal- en digitale vaardigheden (de zogenaamde basisvaardigheden) om mee te kunnen (blijven) doen in de samenleving.

- We gaan deelnemen in de werkgroep Taalakkoord Rivierenland.
- We nemen deel als maatschappelijk partner in de verschillende lokale taalnetwerken die al zijn opgezet (Bommelerwaard, Culemborg, Geldermalsen, Tiel en West Maas en Waal). Doel: betere toeleiding, doorverwijzing, beter op de hoogte zijn van elkaars mogelijkheden en het ontwikkelen van een ruimer aanbod rond basisvaardigheden.
- Laaggeletterdheid wordt het hele jaar onder de aandacht gebracht in het werkgebied van de bibliotheek met speciale aandacht in de landelijke Week van de Alfabetisering.
- Wij faciliteren in twee vestigingen (Geldermalsen en Beneden-Leeuwen) een Digi-Taalhuis conform de bouwstenen zoals opgesteld door Stichting Lezen & Schrijven.
- Wij zijn één van de kernpartners van het Leerhuis Culemborg in Wijkcentrum de Salaamander.
- Waar nodig en gewenst bouwen wij mee aan nieuwe Digi-Taalhuizen.
- Wij organiseren in alle gemeenten van ons werkgebied diverse activiteiten om de digitale vaardigheden te verbeteren, zoals het inloopspreekuur Klik en Tik, de cursus Digisterker en iPad-, en Tabletcafé's.
- We faciliteren in bijna alle gemeenten van ons werkgebied diverse activiteiten om de Nederlandse taal en rekenen te verbeteren, zoals Praathuizen (taalcafé's voor anderstaligen) in samenwerking met Welzijn, Taalgroepen in samenwerking met vrijwilligersorganisaties en Leerpunten in samenwerking met het ROC.
- Leden en bezoekers met vragen over een aanbod voor laaggeletterden worden gewezen op de mogelijkheden in de eigen bibliotheek en waar nodig doorverwezen naar ander non-formeel aanbod.
- We organiseren in 2018 voor alle medewerkers in de Front-Office een training Herkennen en Doorverwijzen.
- Met onze database G!DS voeden we het platform SamenWel! en andere websites waar activiteiten voor onder andere laaggeletterden op staan.
- We zijn initiatiefnemer van SamenWel!: een platform met positieve informatie (in voornamelijk films) over gezond leven in Rivierenland. Het platform is nadrukkelijk ook toegankelijk voor laaggeletterden. Doel: sociale activering van laaggeletterden door deelname aan activiteiten op het gebied van gezond leven: samen eten, bewegen en ontspannen.
- We voeren BoekStart uit in alle gemeenten in haar werkgebied. In het programma worden meerdere activiteiten voor ouders en kinderen georganiseerd, gericht op taalontwikkeling en het plezier van lezen.
- De BoekStartcoach van Bibliotheek Rivierenland is wekelijks aanwezig op het consultatiebureau en spreekt ouders aan over het belang van lezen en voorlezen voor de woordenschat-/taalontwikkeling van het kind. De BoekStartcoach werkt hierbij nauw samen met de jeugdverpleegkundige en de jeugdarts. Wij voeren dit programma uit in Tiel en Culemborg en in 2018 wordt het programma uitgebreid naar meerdere gemeenten.
- De lees-mediacoach 0-6 jaar voert structureel leesbevorderingsprogramma's uit in peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en vroegschoolse instellingen. De lees-mediacoach werkt voor 3 doelgroepen: kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers. De programma's zijn gericht op leesbevordering, taalontwikkeling en mediaopvoeding.
- Vrijwilligers van het Voorleescorso in Tiel gaan 20 weken voorlezen in taalarme gezinnen. Doel: een (voor)leescultuur ontwikkelen bij de gezinnen. De vrijwilligers en de ouders worden door de bibliotheek begeleid.

- De lees-mediacoach 6-12 jaar werkt samen met basisscholen in heel Rivierenland en ondersteunt deze structureel in het bevorderen van leesplezier bij leerlingen, leerkrachten en ouders. Dit alles in het kader van het programma de Bibliotheek *op School*.
- De lees-mediacoach 6-12 jaar bevordert de digitale vaardigheden en mediawijsheid bij leerlingen, leerkrachten en ouders in de basisschool. In het programma de Bibliotheek *op School* laat de lees-mediacoach ouders en leerkrachten van basisscholen in heel Rivierenland de mogelijkheden zien van social media en digitale vaardigheden en hoe ze hierin kunnen omgaan met betrekking tot kinderen.

Gemeente Buren

- Beleidsnotitie en Uitvoeringsplan Laaggeletterdheid en Leesstimulering 2018 – 2020
- Taal Netwerk Buren verder uitbouwen en versterken.
- Aanstellen van een Taalcoördinator en inhoudelijk expert binnen de gemeente Buren
 - Vinden, begeleiden en opleiden van Laaggeletterden
- Het vinden en opleiden van Taalvrijwilligers via Welzijn Rivierstroom.
- Vier Taalplekken binnen de gemeente Buren
 - Cursussen, (digi)taalactiviteiten en ontmoeting
 - Deelboekenkasten voor volwassenen en kinderen
 - Servicepunten Bibliotheek Karmac
- Plan voor Leesstimulering i.s.m. voorschoolse organisaties en scholen
 - Aandacht voor lezen op school en thuis
- Communicatie & PR campagne
 - Bereik laaggeletterden
 - Bereik ouders en kinderen – belang van (voor)lezen
- Aanpak taalachterstanden bij peuters in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid: Beleidsnotitie Aanbod voor peuters 2017 – 2020.

Gemeente Culemborg

- Basisvaardigheden zijn niet alleen taal, rekenen en digitale vaardigheden, maar ook opvoeden, rondkomen en gezondheid.
- Bij het Leerhuis Culemborg kunnen alle inwoners van Culemborg terecht die hun basisvaardigheden willen versterken.
- Nieuwe verbindingen maken tussen VVE-vindplaatsen en het Leerhuis Culemborg.
- Scholen krijgen een 0-meting aangeboden om te toetsen of hun schriftelijke communicatie aansluit bij laaggeletterde ouders.
- Medewerkers sociale wijkteams worden getraind in het signaleren en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid.
- Aanpak taalachterstanden bij kinderen door te investeren in projecten als Boekstart, de BOS (Bibliotheek op School) en de extra inzet van de leesmediacoach voor speciale projecten.
- Investeren in ouderparticipatie en het versterken van basisvaardigheden van ouders binnen het Leerhuis
- Investeren in nieuwe trainingen binnen het Leerhuis die zijn gericht op het thema “Taal en vrijwilligerswerk”
- Nieuwe verbindingen maken tussen aanbieders van dagbesteding en het Leerhuis.
- Aandacht voor laaggeletterdheid actief uitdragen bij contacten met bedrijven, scholen, sportverenigingen en maatschappelijke partners.

Gemeente Geldermalsen

- Samenwerking met de bibliotheek t.b.v. o.a. leren, lezen, schrijven en laaggeletterdheid.
- Investeren in het Digi-taalhuis Geldermalsen en actief deelnemer in de stuurgroep hiervan.
- In Geldermalsen loopt het project Boek op bezoek, uitgevoerd door een samenwerking tussen welzijn en de bibliotheek bij gezinnen waar voorlezen niet vanzelfsprekend is.
- De bibliotheek is een partner bij de aanpak van vluchtelingen en nieuwkomers.
- Deelname convenant laaggeletterdheid en nu deelname aan het taalakkoord.
- In Geldermalsen wordt actief ingezet op Boekstart.
- Er wordt geïnvesteerd in de bibliotheek voor ukkies.

- De bibliotheek op school is op veel scholen aanwezig waarbij ook een leesmediacoach aanwezig is
- Bestrijden van (risico op) taalachterstand bij jonge kinderen door middel van voor- en vroegschoolse educatie. Gemeente, onderwijs, voorschoolse voorzieningen en consultatiebureau hebben hierover afspraken gemaakt, die zijn vastgelegd in een convenant.
- Binnen de gemeentelijke organisatie is er aandacht voor het bewust schrijven van brieven en het taalgebruik.

Gemeente Maasdriel

- Plan van aanpak voor Taalsamenwerking 2017 – 2020.
- Aanstellen van een taalconsulent binnen de gemeente Maasdriel.
- Het vinden, begeleiden en opleiden van laaggeletterden.
- Terugdringen van het aantal laaggeletterden binnen de gemeente naar 12%.
- Relatie met beleidsplan WMO/Jeugd.
- Aandacht voor de communicatie (brieven, formulieren etc.) die door de gemeente verstuurd worden
- Verdere samenwerking met de ketenpartners op gebied van laaggeletterdheid zoals Stichting Kompas Bommelerwaard, SWB Bommelerwaard, Koning Willem 1 college, G.G.D.

Gemeente Neder-Betuwe

Niets ontvangen

Gemeente Neerijnen

- Uitvoering convenant versterking taalniveau tussen gemeente, schoolbesturen, kinderopvang en peuterspeelzalen en uitvoering convenant VVE van de eerder genoemde partijen om taalachterstand te voorkomen.
- Wij gaan verbinding maken tussen kinderen, jongeren en volwassenen. Wij realiseren vindplaatsen waar taal en laaggeletterdheid voorkomen en gaan daar concreet op inzetten. Voorkomen dient te worden dat projecten langs elkaar heen lopen en meer op elkaar worden afgestemd.
- Wij zetten in op laaggeletterdheid bij ouders van kinderen die een VVE indicatie hebben.

Gemeente Tiel

- Binnen het WMO/Jeugdplan komt educatie terug onder de noemer 'werk als beste medicijn'.
- Voortzetting programmalijn laaggeletterdheid in Welzijn Next Level.
- Iedere medewerker neemt deel aan de cursus begrijpelijk schrijven. Medewerkers worden getraind in het herkennen van laaggeletterdheid.
- Aandacht voor laaggeletterdheid via het experiment Tiel & Geluk.
- Voortzetting diverse projecten gekoppeld aan ontwikkeling en laaggeletterdheid zoals 'Tiel aan de gezonde zijde', 'Pak je kans Rivierenland'.
- Aanpak taalachterstand bij kinderen via het Onderwijsachterstandenbeleid 2018-2022: Voor en Vroegschoolse Educatie en extra (taal)ondersteuning op de basisschool en in de overgang naar het voortgezet onderwijs, waaronder subsidiering van de activiteiten zoals bijvoorbeeld BoekStartcoach, Lees Media Coach uitgevoerd door de Bibliotheek Rivierenland.

Gemeente West Maas en Waal

- Vindplaatsen in de gemeente West Maas en Waal in kaart brengen.
- Gesprekken voeren met deze vindplaatsen en in kaart brengen hoe het vinden van laaggeletterden structureel in werkprocessen kan worden verankerd.
- Opleiden van professionals (met klantcontact) op het gebied van herkennen en doorverwijzen middels e-learning en/of workshops herkennen & doorverwijzen.
- Het introduceren van screeningsinstrumenten zoals Taalmeter, Taalverkenner en/of het stellen van contextgerichte vragen.
- Het vinden van (taal)vrijwilligers.
- Het opleiden van (taal)vrijwilligers.
- Het opleiden van cursisten.

- Het vinden van 8 lokale taalambassadeurs, om het probleem laaggeletterdheid nog zichtbaarder en laagdrempeliger te maken.
- Het (Digi-) Taalhuis West Maas en Waal promoten.
- Activiteiten aanbieden om de spreek-, en luistervaardigheid van de Nederlandse taal te kunnen oefenen in het Praathuis.

Gemeente Zaltbommel

- Wij bieden laaggeletterde burgers de ondersteuning die zij nodig hebben.
- De drempel voor autochtone Nederlanders naar een basisvaardigheden ondersteuningstraject verlagen door enerzijds een breed aanbod, dat niet alleen op de basisvaardigheden is gericht en anderzijds mogelijkheid voor maatwerk.
- Het door ontwikkelen van de bestaande infrastructuur, waarmee deelnemers duurzaam kunnen inzetten op taalvaardigheid, rekenvaardigheid en digitale vaardigheid en ook na de 'cursus' zichzelf willen en kunnen blijven ontwikkelen.
- Investeren in de veerkracht van inwoners, netwerken en gemeenschappen. De Brede Beweging legt de focus op maatwerk, het activeren van het bestaande netwerk en het oppakken van ideeën van de doelgroep zelf.
- Samen met de Brede Beweging (waarin zowel partijen participeren die aanbod hebben gericht op de basisvaardigheden ook aanbieders participeren op het gebied van gezondheid, financiële administratie, opvoeding etc.), gaan we op zoek naar de beste sluitende (keten)aanpak. We maken gebruik van elkaars talenten en stemmen rollen en focus af. Ook worden er heldere afspraken gemaakt over de toeleiding van de doelgroep.
- Bewustzijn bij overheden, bedrijven en instellingen bevorderen.
- Rekening houden met mensen die niet goed (genoeg) kunnen lezen, schrijven of rekenen draagt bij aan het gemakkelijker durven uitkomen voor minder ontwikkelde basisvaardigheden en de stap te zetten naar ontwikkeling.

RocRivor

ROC Rivor wil samen met haar netwerkpartners een sluitend begeleidingsaanbod bieden zodat zoveel mogelijk laaggeletterden optimaal begeleid kunnen worden. Dit betekent begeleiding op maat vanuit de leervraag van de laaggeletterde. Dit kunnen we bereiken door:

- Een goede intake waarbij leervragen en mogelijkheden van de cursist in kaart worden gebracht.
- Snelle plaatsing na intake.
- Het goed blijven volgen van het leerproces en doelen bijstellen waar nodig.
- Begeleiding door professionele docenten in samenwerking met vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties.
- Het opleiden en begeleiden van deze vrijwilligers.
- Goede afstemming met de samenwerkingspartners in de verschillende regionale netwerken.
- Het stimuleren van doorstroom naar MBO en (vrijwilligers)werk.

In de afgelopen jaren heeft het ROC ingezet op samenwerking in de regio en het bereiken van meer laaggeletterde (Nt1)cursisten. ROC RIVOR is voornemens dit te blijven doen, zich verder te blijven ontwikkelen en kwaliteit te borgen. ROC RIVOR wil graag een actieve rol blijven spelen in het Taalakkoord.

Stichting Lezen en Schrijven

Stichting Lezen & Schrijven ondersteunt gemeenten, taalaanbieders en andere organisaties op maat bij hun duurzame aanpak van laaggeletterdheid. De ondersteuning is op maat en sluit aan op lokale en regionale initiatieven en verbindt en versterkt deze waar mogelijk.

- Ondersteuning Taalakkoord in het kader van het Landelijk Actieplan Tel mee met Taal.
- OCW, SZW en VWS investeren in de periode 2016-2018 in het Actieplan Tel mee met Taal. Dit actieplan moet de taalbeheersing van 45.000 mensen verbeteren en de taalvaardigheid en het leesplezier van een

miljoen kinderen in de basisschoolleeftijd bevorderen. Gemeenten krijgen een rol in het organiseren van netwerken en het sluiten van Taalakkoorden met maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven om taalachterstanden in alle (arbeidsmarkt)regio's aan te pakken. Er komt een stimuleringsbudget voor extra praktijkgerichte taalscholing. In elke regio wordt de Taalmeter en overige basismeters ingezet om laaggeletterden te vinden, er komen Taalhuizen en Taalpunten als fysieke ontmoetingsplek en er worden vrijwilligerscursussen aangeboden. Stichting Lezen & Schrijven kan gedurende deze periode haar ondersteuning aan alle regio's in Nederland aanbieden.

- De stichting biedt ondersteuning aan alle betrokken partijen, waar het gaat over: Aanbod taal- en basistraining Taal voor het Leven voor vrijwilligers en Train de Trainer; Trainingen Herkennen en doorverwijzen voor professionals; Aanbod lesmaterialen voor non formeel aanbod voor alle doelgroepen; Ondersteuning en advies aan gemeenten en alle overige organisaties bij het maken van beleid en netwerkopbouw bij de aanpak van laaggeletterdheid en de bevordering van basisvaardigheden, PR-materiaal en een Toetsenbank met voortgangstoetsen.
- Het team van Lezen & Schrijven ondersteunt de Werkgroep Taalakkoord Rivierenland bij de monitoring van de voortgang van de acties uit het Taalakkoord.

Werkzaam Rivierenland

- Meer aandacht voor het herkennen van laaggeletterdheid bij klanten door consultants van Werkzaam Rivierenland.
- Meer aandacht voor het doorverwijzen van klanten naar passend (taal)aanbod in de regio.
- Werkzaam Rivierenland wil meer leer-werktrajecten voor medewerkers gaan inzetten waarbij ook aandacht is voor basisvaardigheden.